

Slezská univerzita v Opavě
Matematický ústav - Laboratoře Výpočetní Techniky

Informační brožurka LVT

<http://lvt.math.slu.cz>

Září 2014

Mapka přízemí Matematického ústavu

LVT 1

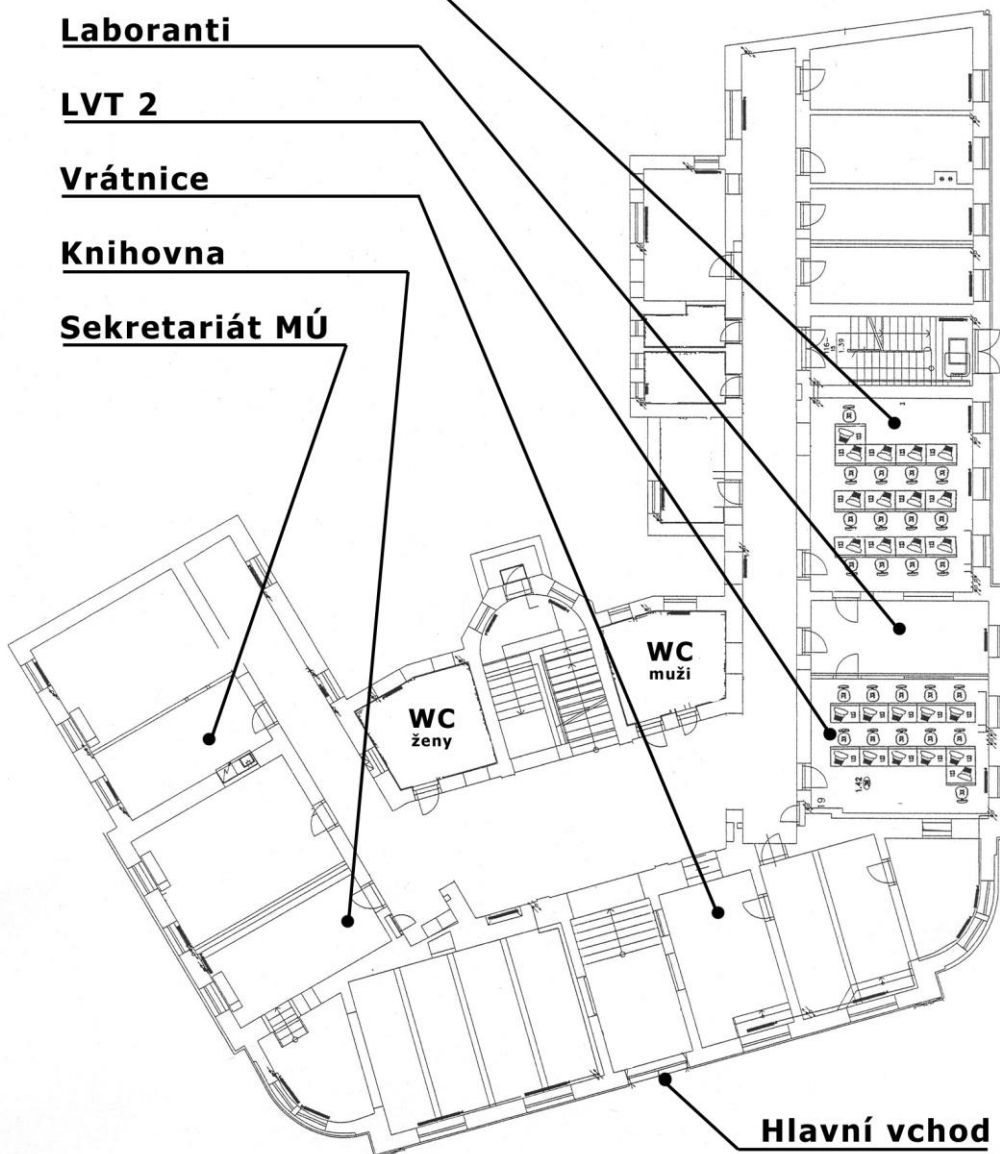
Laboranti

LVT 2

Vrátnice

Knihovna

Sekretariát MÚ

Obsah

Úvodem	4
Jak získáš konto v učebnách LVT1 a LVT2?	5
Jak se přihlásit?	6
Jak se odhlásit?	6
Heslo	7
Kde nalezneš své konto a jak s ním pracovat?	7
Kde najdeš konta ostatních studentů?	8
Kde nalezneš konta vyučujících?	9
Důležité složky konta	10
Jaké aplikace můžeš používat a kde je nalezneš?	11
Služby Laboratoří Výpočetní Techniky	12
Přístup k e-mailu přes aplikaci Mail	15
Přístup k e-mailu přes webmail Horde	17
Systém studijní agendy SU - IS/STAG	18
Sít? Eduroam na Slezské univerzitě	19
Studijní oddělení matematického ústavu	20
Knihovna matematického ústavu	20
Kontaktní údaje a provozní doba	21

Úvodem

Milý studente,

vítáme tě v **Laboratořích Výpočetní Techniky**. Dříve než zasedneš poprvé k počítači, je vhodné znát pár věcí, které ti v mnohém usnadní práci. Nejspíš sis všiml, že naše počítače jsou od klasických PC mírně odlišné. Nemusíš se jich bát, po krátkém seznámení si je určitě oblíbíš. Pokud narazíš na nějaký problém, neváhej a zeptej se nás, od toho tady jsme. Doufáme, že se ti v našich laboratořích bude líbit a příjemně pracovat.

Přejeme ti hodně štěstí při studiu!
Laboranti

Něco o laboratořích

- Počítačové laboratoře vznikly proto, aby studenty podpořily při studiu. Počítače jsou ve dvou místnostech: LVT1 – slouží pro výuku, ale v době kdy výuka neprobíhá, tam můžeš bez ostychu pracovat. Je zde třináct počítačů Apple Macintosh. LVT2 – je multimediální studovnou, kde si můžeš pouštět elektronické studijní materiály, můžeš tu nikým nerušen trávit spoustu času. Studovna má jedenáct počítačů.
- **Priority práce:** výuka > práce na studijních povinnostech > ostatní > hry a chatování.
- Pro zajištění příjemného pracovního prostředí je důležité, aby byl v laboratořích **klid**. Před vstupem si nastav na mobilu vibrační vyzvánění a své hovory prosím vyřizuj na chodbě.
- V laboratořích je **zakázána** konzumace jídel i nápojů!
- Každý uživatel zodpovídá za **legálnost dat** na svém kontě!
- Je vhodné znát a nutné respektovat **provozní řád**, najdeš jej na adrese http://lvt.math.slu.cz/html/pr_rad.php

Vyplatí se být informován

- Všechny důležité informace nalezneš na internetové adrese <http://lvt.math.slu.cz/>. Jako další zdroje informací slouží nástěnky v laboratořích a cedulky před dveřmi, na kterých

jsou uvedeny změny v otevírací době a také to, zda právě probíhá výuka.

Nenič počítače, nejsou tady jen pro tebe

- Byli bychom rádi, kdyby počítače vydržely co nejdéle.
- **Nedotýkej** se tedy prosím LCD monitorů, obtížně se čistí a také bys mohl poškodit jejich povrch.
- Pokud potřebuješ k počítači připojit nějaké své USB zařízení nebo sluchátka, máš naše svolení, ale na ostatní kabeláž prosím nesahej. Je **zakázáno** odpojovat síťový nebo elektrický kabel.
- Bez vědomí laboranta **nerestartuj** počítač. Pokud se dostane do stavu, kdy je restart nezbytný, je vhodné, aby o tom laborant věděl. Jen tak je možné těmto stavům předcházet.

Jak získáš konto v učebnách LVT1 a LVT2?

- Získat konto v učebnách mohou všichni studenti Slezské univerzity a to zcela zdarma.
- Pro vytvoření konta je nutné předložit potvrzení o studiu nebo vysokoškolský index.
- Na adrese <http://lvt.math.slu.cz/html/zadost.php> vyplň formulář “Žádost o konto” a během jednoho pracovního dne by ti mělo být vytvořeno.
- Konto¹ je aktivní po celou dobu studia na Slezské univerzitě v Opavě, pokud nedojde k jeho zrušení vlivem nedodržování laboratorního řádu.
- Registrací získáš: Uživatelské jméno a heslo², pomocí něhož se budeš přihlašovat, přístup k internetu, SW zdroje, diskový prostor o velikosti až 500 MB, prostor pro webové stránky, můžeš si u nás také založit vlastní e-mail a využívat webmail, pravidelné zálohování tvých důležitých dat.

Jak můžeš konto ztratit?

- Nedodržováním laboratorního řádu.

¹ Za legálnost obsahu dat na kontě nese zodpovědnost majitel konta

² Uživ. jméno a heslo je rozdílné od loginů do ostatních počítačových učeben na SU.

- Ukončením studia na Slezské univerzitě v Opavě.

Jak se přihlásit?

- Pokud je počítač zapnut je zobrazeno přihlašovací okno (viz. obr. 1).

obr. 1

- Do políčka *Name*: zadej své přihlašovací jméno ve tvaru ***JmenoPrijmeni***, nebo své studentské číslo ve tvaru ***M123456***, vždy bez diakritiky a bez mezer.
- Do políčka *Password*: napiš ***heslo***, které jsi vyplnil při registraci.
- Pro přihlášení klikni na ikonku *Log In*.

Jak se odhlásit?

- Pro odhlášení je nutno kliknout v horním menu na , zvolit možnost *Log Out* a potvrdit.
- Při odhlašování raději chvíli počkej u počítače, zda vše proběhlo v pořádku a jsi korektně odhlášen. Může se totiž stát, že pokud sis v nějaké spuštěné aplikaci neuložil práci, dojde k přerušení procesu odhlašování.
- Pokud uvidíš počítač, u kterého někdo pracoval a zapomněl se odhlásit, uvědom prosím laboranta, aby chybu napravil. Až se zapomeneš odhlásit ty, také by se ti to mohlo hodit.

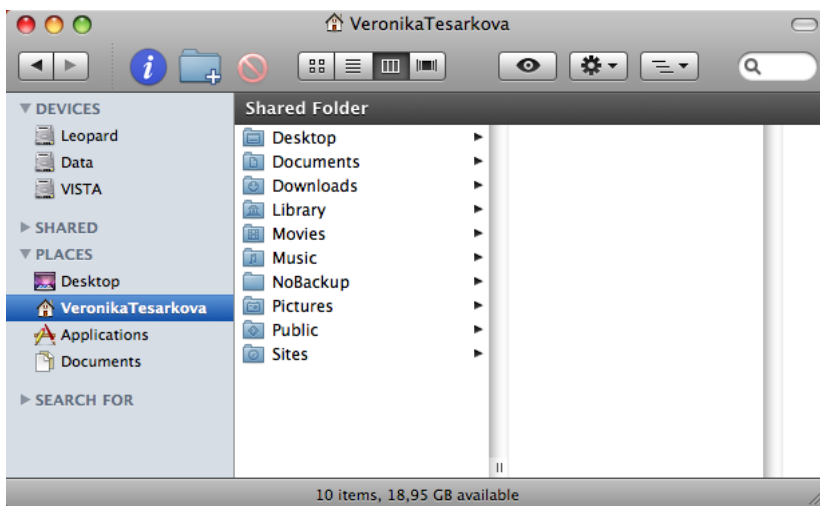
Heslo

- Tvé heslo by mělo obsahovat **alespoň 6 znaků** a pro větší bezpečnost by mělo obsahovat kromě malých písmen alespoň čísla či velká písmena. Není ale vhodné volit heslo tak obtížné, že si jej nezapamatuješ.
- Doporučujeme zvolit stejné heslo jako do systému STAG.
- Heslo jsi povinen zachovat v naprosté tajnosti. V opačném případě porušuješ jeden ze základních bodů provozního řádu a konto ti může být zablokováno.
- Pokud by sis ho chtěl změnit, máš následující možnosti:
 - 1. možnost:** Klikni na znak ☐ a zvol možnost *System preferences...* nyní vyber volbu *Accounts* a heslo změň pomocí tlačítka *Change Password...*
 - 2. možnost:** Otevři si aplikaci **Terminal** umístěnou ve složce Applications/Utilities a napiš příkaz “passwd”. Budeš vyzván k zadání starého a pak pro ověření dvakrát nového hesla.
 - 3. možnost:** Popros laboranta o pomoc se změnou hesla.

Kde nalezneš své konto a jak s ním pracovat?

- Po přihlášení se objeví **Finder** (průzkumník), tvá pracovní plocha s pevnými disky a **Dock** (viz obr. 3).
- Ke svému kontu, se dostaneš poklikáním na ikonu Disku či přes Finder menu “*File*” a “*New Finder Window*”.
- Levá část okna (viz obr. 2.) obsahuje v horní části disky a ve spodní části domeček s tvým jménem (což je tvé konto) a dále odkazy na složky uvnitř konta (Desktop, Documents, Movies,...) či odkazy na jiné složky (Applications). Do spodní části okna můžeš přetažením přidat libovolný odkaz na soubor či složku.
- Ke všem souborům a složkám ve tvém kontě máš přístup pouze a jenom ty (s výjimkou složky Public). Tzn. co si do svých složek uložíš, to ti nikdo nemůže smazat či jinak upravovat. Své soubory a složky ukládej do složek Documents, Desktop, Pictures, ..., na svém kontě.

- Velikost konta zjistíš kliknutím na domeček s tvým jménem a použitím klávesové zkratky “ + I“.

obr. 2

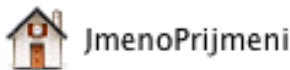
- Do doku můžeš umístit libovolného zástupce aplikace, souboru nebo složky. Jeli pod ikonkou aplikace bílý oválek, znamená to, že je právě spuštěna.

obr. 3

Kde najdeš konta ostatních studentů?

- Klikni na obrázek domečku s tvým jménem

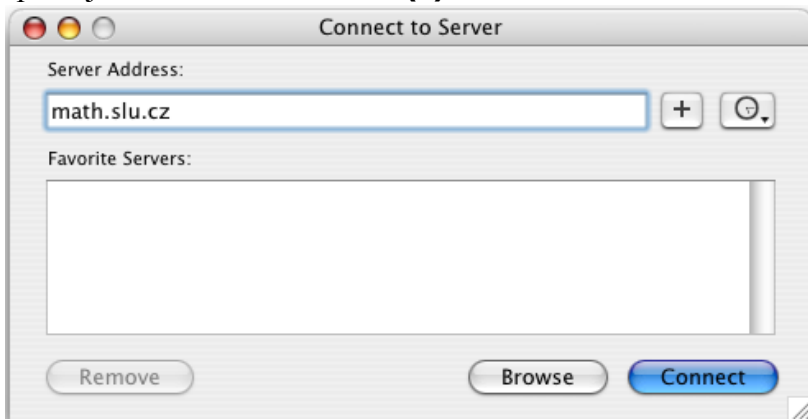
a v menu Finderu zvol “Go“ a “Enclosing Folder“ nebo klávesovou zkratkou “ + šipka nahoru(↑)“.

- Zobrazí se seznam studentů, mezi kterými nalezneš i jméno požadovaného studenta, tuto složku otevři.
- Můžeš nahlédnout do jeho složky *Public*.

- Nyní můžeš jakýkoliv soubor přesunout do jeho složky *Drop Box*, který je ve složce *Public*. Pro zkopírování souboru přidrž klávesu “alt”.

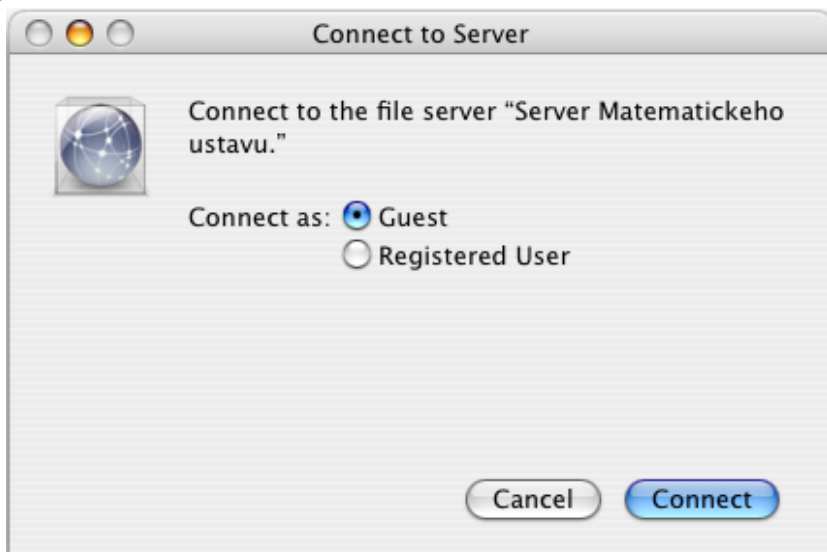
Kde nalezneš konta vyučujících?

- V menu Finder zvol „Go“ a „Connect to Server...“ nebo použij klávesovou zkratku “ + K”.

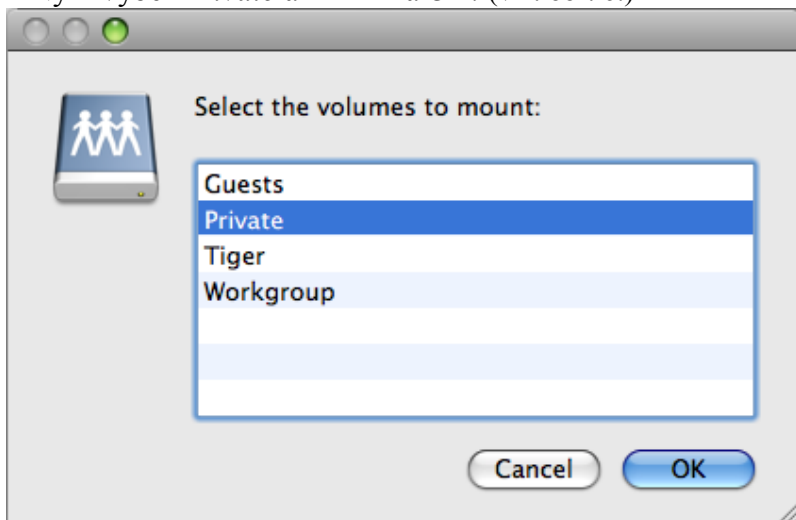
obr. 4.

- Do políčka *Server Address* napiš ***math.slu.cz*** a klikni na tlačítko *Connect*. (viz obr. 4.) Pro zrychlenou volbu si stiskem tlačítka “+” můžeš adresu uložit.
- V dalším dialogu zvol *Guest* a klikni opět na *Connect*. (viz obr. 5.)

obr. 5.

- Nyní vyber *Private* a klikni na *OK*. (viz. obr. 6.)

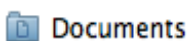
obr. 6.

- Zobrazí se seznam kont se jmény jednotlivých vyučujících, můžeš s ním pracovat stejně jako s konty ostatních studentů.

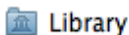
Důležité složky konta

 Desktop

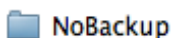
Složka s obsahem tvé plochy.

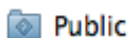
Do složky *Documents* si ukládej všechny své dokumenty.

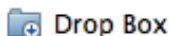
Toto je systémová složka. Do této složky se ukládají některé důležité konfigurační soubory.

Tato složka se nezálohuje. Takže do ní doporučujeme ukládat nedůležité věci. **Pozor**, pokud chceš instalovat aplikace, které nejsou na učebnách a potřebuješ pro svou práci, vytvoř si pro to novou složku *Applications* ve svém kontě. Můžeš instalovat pouze volně šiřitelné aplikace (freeware, shareware) nebo vlastní software, jehož jsi autorem.

Public je složka určená ke sdílení souborů. Cokoli umístíš do této složky, bude přístupné pro čtení/kopírování všem uživatelům sítě MÚ.

Do složky *Drop Box* ti může kdokoliv, cokoliv uložit, ale nikdo kromě tebe z ní nemůže číst. Nachází se ve složce *Public*.

Do této složky si můžeš umístit své WWW stránky. Internetové stránky pak bude možné prohlížet na adrese:

students.math.slu.cz/JmenoPrijmeni

Jaké aplikace můžeš používat a kde je nalezneš?

- Veškeré aplikace, které jsou na počítačích nainstalovány, se nacházejí ve složce *Applications* na pevném disku **Disk**. Podrobnější popis aplikací nalezneš na adrese: <http://lvt.math.slu.cz> pod odkazem „Návody pro Mac OS“
- Pokud se ti zdá, že na počítačích nějaké aplikace chybí, neváhej a řekni nám o tom. Určitě to půjde nějak vyřešit.

Služby Laboratoří Výpočetní Techniky

- Uživatelé laboratoří výpočetní techniky mají kromě technického vybavení (počítače, tiskárna, skener), přístup i ke službám, které laboratoře nabízejí:

⇒ Elektronická pošta (e-mail)

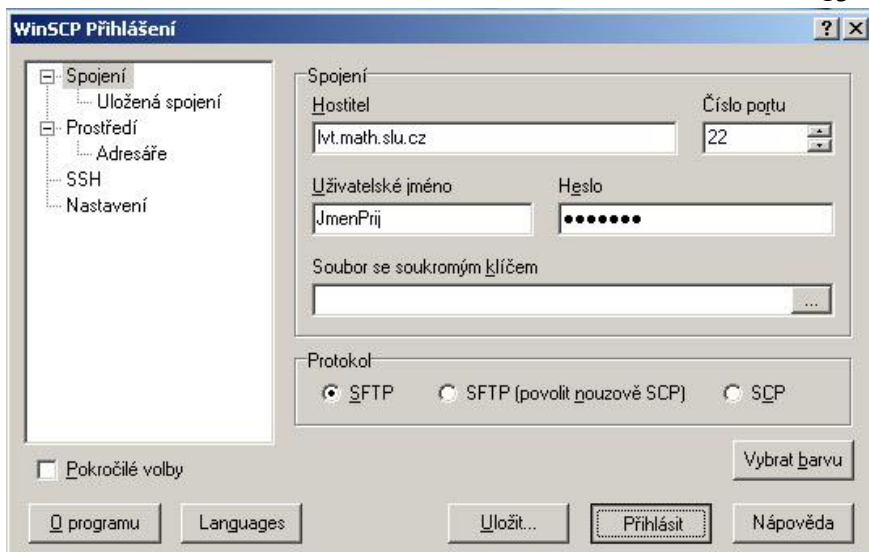
- Emailová schránka ti byla automaticky vytvořena a centrálně uložena na serveru.
- Ke tvému e-mailu můžeš přistupovat přímo z učeben pomocí aplikace **Mail**, či prostřednictvím libovolného klienta s podporou protokolu IMAP nebo POP3.
- Poslední možností je přihlašování z jakéhokoliv počítače připojeného k internetu, pomocí **webmailu Horde** na adrese <http://mail.slu.cz>

⇒ Sdílený diskový prostor

- Každý uživatel má přidělen svůj diskový prostor (domovský adresář). Tento diskový prostor je určen k ukládání vlastních dat a také k sdílení dat mezi uživateli. Důležitá data jsou centrálně zálohována týdně. Limit diskového prostoru pro jednoho studenta je 500 MB dat³. Pokud máš větší objem dat, které potřebuješ uložit, můžeš využít diskový prostor každého počítače a data ukládat do složky **Disk/Temporary Files**⁴.
- Každý uživatel zodpovídá za **legálnost dat** uložených ve svém diskovém prostoru!
- Vzdálený přístup k datům je možný přes webové rozhraní, nebo pomocí protokolu SFTP. Oblíbeným neplaceným klientem pro SFTP připojení pro Windows je program “WinSCP“ (obr. 10). Přístup protokolem FTP není bezpečný a tudíž jej neumožňujeme (hrozí vyvrazení hesla).

³ Pokud bude mít student více dat na kontě než je povolený limit, může o svá data přijít.

⁴ Lze využívat pouze pro dočasné ukládání dat, pro trvalé uložení je vhodné data vypálit.

obr. 10

- *Hostitel*: zadej jméno serveru **lvt.math.slu.cz**.
- *Uživatelské jméno*: vyplň své **osobní číslo** (např. **M123456**). Případně můžeš vyplnit své přihlašovací jméno ve tvaru **jmenprij** nebo **JmenoPrijmeni**. Pozor, rozlišuj malá a velká písmena, jak je uvedeno ve vzoru!
- *Heslo*: napiš své **heslo**.
- Z protokolů pro připojení vyber **SFTP** a stiskni *Přihlásit*.

⇒ Vystavování webových stránek

- Registrací konta také automaticky získáváš možnost vytvářet www prezentace na adrese:

<http://students.math.slu.cz/JmenoPrijmeni>

Stačí tuto prezentaci umístit do složky **Sites** uvnitř tvého konta. Součástí prezentace mohou být také skripty v jazyce PHP a je k dispozici i možnost ukládání dat do MySQL databáze.

⇒ Tiskové služby

- Laboratoře ti nabízejí, mimo jiné, i tiskové služby přístupné ze všech počítačů na učebnách LVT. Je zajištěn kvalitní a rychlý tisk na laserové tiskárně **Laboranti-1** (pouze černobíle). Tisknout je možno na všechny formáty papíru až do velikosti A3, jedno či oboustranně. Cena za tisk:

Formát papíru	Jednostranně	Oboustranně
A3	2 Kč / stránka	3 Kč / list
A4	1 Kč / stránka	1,50 Kč / list

⇒ Skenování

- U laborantů si můžeš nechat oskenovat různé obrázky, loga, fotografie, texty apod. na kvalitním barevném skeneru Epson.

⇒ Půjčování knih

- U laborantů si můžeš zapůjčit vybrané knihy s IT tematikou.
- Seznam knih nalezněš na webu <http://lvt.math.slu.cz>. Nalézt zde můžeš knihy o CSS, HTML, Flash, C#, PHP, o webdesignu, virech apod.
- Knihy se půjčují jak prezenčně (na učebně), tak i absenčně.

⇒ Pomocné služby

- V případě jakýchkoliv potíží týkajících se počítačů na učebnách, můžeš využít pomoci laboranta, který je přítomen v kanceláři laborantů po dobu času otevírací doby učeben.
- Podrobný popis konta, nastavení e-mailu, vypalování CD a DVD a aplikací naleznete na adrese:
<http://lvt.math.slu.cz/html/menu.php>
- Informační portál Centra informačních technologií Slezské univerzity nalezneš na adrese:

<http://help.slu.cz>

Přístup k e-mailu přes aplikaci Mail

1. Spust' aplikaci Mail, v uvítacím okně (obr. 7) vyplň následující údaje a pokračuj kliknutím na *Continue*:

- *Full Name*: tvé jméno ve tvaru **JmenoPrijmeni**
- *Email Address*: email ve tvaru **M123456@math.slu.cz** (či **F123456@fpf.slu.cz**)
- *Password*: tvé **heslo** jako do STAGu

obr. 7

2. Nyní nastav Incoming Mail Server (obr. 8) a pokračuj *Continue*:

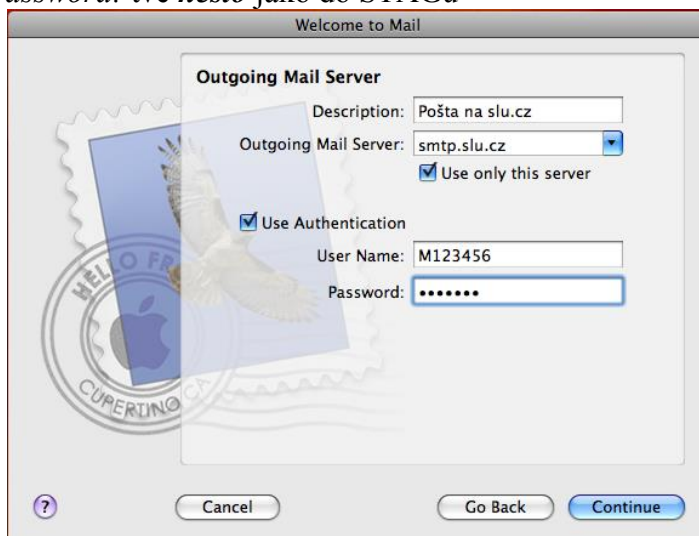
- *Account Type*: hodnotu nastav na **IMAP**
- *Description*: libovolný popis, např. **Můj mail**
- *Incoming Mail Server*: nastav na **imap.slu.cz**
- *User Name*: tvé osobní číslo, např. **M123456**
- *Password*: tvé **heslo** jako do STAGu

obr. 8

3. Nakonec nastav Outgoing Mail Server (obr. 9) a pokračuj *Continue*:

- *Description*: libovolný popis, např. **Pošta na slu.cz**
- *Outgoing Mail Server*: napiš **smtp.slu.cz**
- **zaškrtni** možnosti *Use only this server* a *Use Authentication*
- *User Name*: opět tvé osobní číslo, např. **M123456**
- *Password*: tvé **heslo** jako do STAGu

obr. 9

Přístup k e-mailu přes webmail Horde

- Každý student SU má automaticky vytvořený školní email ve tvaru **m123456@math.slu.cz** (pro studenty MÚ) či **f123456@fpf.slu.cz** (pro studenty FPF).
- Tento mail je standardně používán ke komunikaci mezi školou a studentem. Každý student je **povinen** kontrolovat pravidelně svůj e-mail.
- Ke školnímu emailu se můžeš přihlásit přes webové rozhraní **<http://mail.slu.cz>**.
- Uživatelské jméno je tvé osobní studentské číslo (např. **M123456**) a přednastavené heslo je ve tvaru **x0123456789**, kde čísla za písmenkem x představují tvé rodné číslo.

obr. 11

- Při prvním přihlášení je nutné si **změnit heslo**!
- Můžeš si také nastavit **přeposílání** pošty na svůj soukromý mail: v levém menu klikni na položku *Pošta* a pak *Filtry*. Klikni na možnost **Přeposlat**. Do pole *Adresa pro přeposlání* napiš adresu, na kterou chceš maily přeposílat a ulož nastavení.
- V Horde můžeš kromě mailového klienta využít další služby. Máš zde k dispozici Kalendář, Poznámky, Úkoly, atd.
- Zde si také můžeš nastavit přístup ke službě **Eduroam** a měnit k této službě heslo. Více o službě Eduroam se dozvíš na **<http://help.slu.cz/eduroam>**.

Poznámka: Heslo do STAGu i Horde je stejné! Tzn. pokud si změníš heslo ve STAGu, pak se ti automaticky změní i v Horde a naopak.

Systém studijní agendy SU - IS/STAG

- Nový portál pro správu studijní a pedagogické agendy IS/STAG je přístupný ze stránky <http://stag.slu.cz>.
- Do STAGu se přihlásíš pomocí svého osobního studentského čísla (např. **M123456**) a hesla (dokud ho nezměníš je ve formátu **x0123456789**, kde čísla za x představují tvé rodné číslo). Při prvním přihlášení doporučujeme změnit heslo.

obr. 12

- Po přihlášení se můžeš podívat na průběh svého studia, můžeš se zapsat na zkoušku či zápočet, udělat si předzápis předmětů do dalšího semestru, prohlížet STAG (předměty, sylaby, rozvrhy ...) atd.
- Informace a návody k jednotlivým činnostem ve STAGu nalezneš na adrese

<http://elearning.slu.cz/course/view.php?id=5>

- Na koho se obrátit v případě problémů se STAGem?

MÚ	Mgr. Aleš Ryšavý	stag@math.slu.cz	553 684 684
FPF	Jan Vlha	stag@fpf.slu.cz	553 684 755

Poznámka: Heslo do STAGu i Horde je stejné! Tzn. pokud si změniš heslo ve STAGu, pak se ti automaticky změní i v Horde a naopak.

Poznámka: Další informace ohledně systému jednotného přihlášení naleznete na adrese **<http://help.slu.cz/sjp>**.

Sít' Eduroam na Slezské univerzitě

- **Eduroam** je bezdrátová síť určená pro přístup uživatelů nejen ze Slezské univerzity, ale také ostatních subjektů, které jsou zapojeny do tohoto projektu.
- ***Co to pro tebe znamená?*** Můžeš se bezdrátově připojit k síti Eduroam na svém notebooku nejen v prostorách Slezské univerzity, ale díky Eduroam identitě máš možnost se připojit na kterékoli z institucí podporující Eduroam po celém světě.
- ***Pokrytí*** na Slezské univerzitě: budovy Na Rybníčku 1, Bezručovo náměstí 13-14, Masarykova třída 37, Hradecká 17, Hauzerova 4, Olbrichova 25, VC Krnov – Za Drahou 3
- Mapu pokrytí mimo Slezskou univerzitu nalezneš na oficiálních stránkách projektu: <http://eduroam.cz>
- ***Co je třeba k připojení?***
 - ⇒ WiFi zařízení podporující zabezpečení WPA
 - ⇒ Certifikát AddTrust External CA Root
 - ⇒ Eduroam identita
 - ⇒ Vlastní nastavení bezdrátové sítě pro konkrétní OS
- **Certifikát AddTrust External CA Root** můžeš stáhnout a nainstalovat podle návodu, který nalezneš na webové stránce <http://uit.opf.slu.cz/howto/instalace-certifikatu-addtrust-external-ca-root>
- Návod, jak získat (popř. změnit) **Eduroam identitu** – tj. uživatelské jméno a heslo, nalezneš na webu <http://eduroam.slu.cz/navod-k-pripojeni/jak-ziskat-identitu>
- ***Návody k připojení*** nalezneš kompletně zpracované krok za krokem na webu <http://help.slu.cz/eduroam>, kde také nalezneš veškeré informace o této službě.
- ***Koho žádat o pomoc s nastavením připojení?*** V případě potíží či nejasností týkající se služby Eduroam ti pomohou laboranti na učebnách, správce počítačové sítě na fakultě nebo piš na mail eduroam-support@slu.cz.

Studijní oddělení matematického ústavu

Vedoucí studijního oddělení:

- Ing. Jana Šindlerová

Telefon:

- +420 553 684 680

E-mail:

- Jana.Sindlerova@math.slu.cz

Provozní doba:

- pondělí, středa $13^{00} - 15^{00}$
- úterý, čtvrtek, pátek $8^{00} - 11^{00}$

Knihovna matematického ústavu

Vedoucí knihovny:

- Věra Matoušková

Telefon:

- +420 553 684 671

E-mail:

- Vera.Matouskova@math.slu.cz

Provozní doba:

- pondělí $8^{30} - 12^{00}$
- úterý $8^{30} - 12^{00}$ $13^{00} - 16^{00}$
- středa $8^{30} - 12^{00}$
- čtvrtek $8^{30} - 12^{00}$ $13^{00} - 16^{00}$
- pátek zavřeno

Kontaktní údaje a provozní doba

Adresa:

- Laboratoře Výpočetní Techniky
Matematický ústav v Opavě
Slezská univerzita v Opavě
Na Rybníčku 1
746 01 Opava

Vedoucí laboratoří:

- Mgr. Aleš Ryšavý

Osazenstvo laboratoří:

- Tomáš Foltýnek
- Adam Tesárek
- David Slosarczyk
- Mgr. Jan Morisch
- Martin Pecháček

Telefon:

- +420 553 684 **684** (vedoucí laboratoří)
- +420 553 684 **682** (laboranti)

E-mail:

- **Ales.Rysavy@math.slu.cz** (vedoucí laboratoří)
- **admin@lvt.math.slu.cz** (laboranti)
- **laboranti.lvt@gmail.com** (laboranti)

WWW:

- <http://lvt.math.slu.cz>
- <http://math.slu.cz>

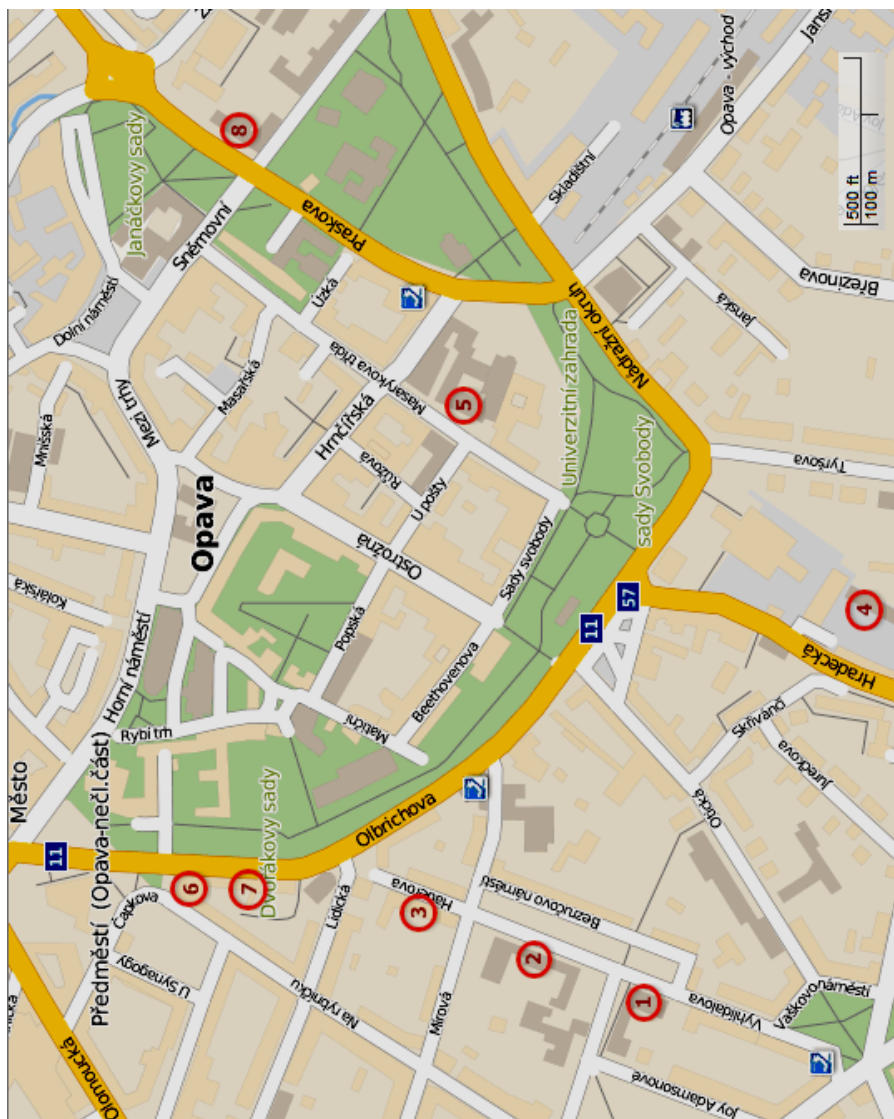
Provozní doba⁵:

- pondělí – pátek 8⁰⁰ - 22⁰⁰

Facebook a Google+:

- Laboranti Matematický Ústav (**Facebook**)
- LVT MU (**Google+**)

⁵ Provozní doba se může měnit, především během prázdnin a svátků.

Legenda

1. Bezručovo náměstí 13
2. Bezručovo náměstí 14
3. Hauerova 4
4. Hradecká 17
5. Masarykova 37
6. Na Rybníčku 1
7. Olbrichova 25
8. Praskova 14

